

Musiikkiopintojen
keskeiset
tavoitteet

Saksofoni

ihmo

ITÄ-HELSINGIN
MUSIIKKIOPISTO

Perusopinnot

- Itä-Helsingin musiikkiopiston opetussuunnitelman mukaan opinnot jakautuvat kuuteen tasoon: perusopinnot tasot 1-4 ja syventävät opinnot tasot 5-6.
- Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Oppilaan opintopolku voi eriytyä jo perusopintojen aikana, kun valitaan musiikin hahmotusaineiden opintoja.
- Jos opinnot eivät jatku syventävissä opinnoissa oppilaalle riittää kaksi lukukauden mittaista hahmotusaineiden kurssia.
- Jos opinnot jatkuvat syventäviin opintoihin hänellä on oltava vähintään neljä lukukauden mittaista kurssia,

Perusopintojen arviointi ja suoritustavat

- Osallistuminen opetukseen ja esiintyminen vuosittain.
- Tasolta toiselle siirryttäessä arvioitu esiintyminen.
- Suullinen palaute tasoilla 1–3 ja tasolla 4 oppilas saa kirjallisen palautteen perustason todistuksen yhteydessä. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijan vahvuuksiin ja kehittymistarpeisiin myöhempiä opintoja/kursseja ajatellen.
- Arviointi perustuu OPSissa esitettyyn hyvän osaamisen kriteeristöön.

Näytöt, Arviointiryhmän kokoonpano

T1–3

- Oma opettaja ja yksi muu opettaja (arvioija voi olla myös säestäjä)

T4

- Oma opettaja ja kaksi muuta opettajaa (yksi arvioija voi olla myös säestäjä)

Opetuksessa käytetään pääpiirteittäin alto- tai tenorisaksofonia. Soittimen valinnassa ja hankinnassa kannattaa kysyä aina neuvoa opettajalta. Yleensä soittoharrastus aloitetaan alttosaksofonilla, joka on kokonsa puolesta sopivampi pienikokoiselle soittajalle

- Soittoharrastus aloitetaan yleensä n. 8-9 vuotiaana, mutta kaikenikäiset aloittajat ovat tervetulleita.
- Pienen oppilaan vanhemman/huoltajan läsnäolo soittotunneilla on alussa tarpeen mahdollisuuksien mukaan, ainakin silloin tällöin. Vanhemman/huoltajan tärkeä rooli heti opintojen alusta lähtien on soittoharrastuksen tukeminen esimerkiksi kannustamalla ja innostamalla harjoitteluun kotona. Vanhemman ei tarvitse osata ohjata kotiharjoittelua tai toimia opettajana, ainoastaan osoittaa kiinnostusta lapsen harrastusta kohtaan ja tarvittaessa selittää soittoläksyjen tarkoitus ja tärkeys.
- Musiikin hahmottaminen, sisältäen mm. nuottien lukemisen ja kirjoittamisen, on alusta asti osa soitonopiskelua. Näiden rinnalla kehitetään kuulonvaraista soittoa ja improvisaatiota.
- Saksofonilla voi soittaa luontevasti eri tyylistä ohjelmistoa. Alussa soitetaan tuttuja lastenlauluja, kansansävelmiä ja pieniä sävellyksiä. Iän ja taitojen karttuessa ohjelmisto laajenee.
- Saksofoni on orkesterisoitin ja puhallinorkesteri aloitetaan yleensä toisena tai kolmantena opiskeluvuotena keskimäärin kun tason yksi asiat on opittu. Yhteismusisointia ja ryhmässä toimimista harjoitellaan pienryhmissä soittoharrastuksen alusta asti.

Perustason sisältökuvaus

Soiton alkeet opiskellaan jatkossa kuvattujen periaatteiden mukaan, mutta jo perusopintojen aikana opintopolku voi eriytyä oppilaan omaa musiikillista kiinnostusta myötäillen.

Perusopinnoissa opiskelija

- Omaksuu instrumenttinsa perustekniikkaa ja ilmaisutaitoja
- Oppii ymmärtämään pitkäjänteisen harjoittelun merkityksen edistymiselle
- Saa valmiuksia erilaisissa kokoonpanoissa ja (orkesterissa soittamiseen)
- Perehtyy keskeisiin instrumenttinsa soittoon liittyviin käsitteisiin
- Pystyy valmistamaan ohjelmistoa
- Saa kokemusta erilaisista esiintymistilanteista ja niihin valmistautumisesta
- Oppii riittävän nuotinlukutaidon
- Saa ohjausta musiikin kuulonvaraiseen hahmottamiseen
- Saa valmiuksia itsenäiseen työskentelyyn ja suunnitelmalliseen tavoitteiden asettamiseen
- Saa valmiuksia mahdollisiin lisäopintoihin
- Saa valmiuksia oman osaamisen vahvuuksien tunnistamiseen ja elinikäiseen musiikin harrastamiseen

Taso 1

Tasolla 1 opinnot muodostuvat yksilösoittotunnista ja ryhmätunnista, johon MUHA (musiikin hahmotus) on integroitu. Tasolla 1 opinnot voivat alkaa soitinvalmennusryhmässä.

Valinnaisina opintoina instrumenttikohtaisten pajaviikkojen tarjonta, kuoro, mahdolliset projektit.

TASO 1 Tavoitteet ja Taitonäyte

opiskeluaika 1–4 vuotta

Opiskelun tavoitteet

- Luonteva soittoasento seisten ja istuen
- Soittimen käsittelyn perusasiat, äänen muodostus
- Opetellaan harjoittelemaan opettajan ohjeiden mukaan
- Tutustutaan nuottikirjoitukseen, aika-arvoihin, helppoja asteikkoja
- Ohjelmisto: Duurissa ja mollissa 1b–1#
- Yhteissoitto: Ensin pienryhmässä, sitten orkesterissa

Taitonäyte

Esitetään

- Kaksi säestyksellistä kappaletta
- Asteikot omalle opettajalle

Taso 2

Tasolla 2 opinnot rakentuvat yksilösoittotunnista ja ryhmätunnista. Opinnot voivat eriytyä soitinkohtaisesti: opintoihin voi tulla mukaan orkesteria ja erillisiä Musiikin hahmotustunteja tai opinnot jatkuvat samaan tapaan kuin tasolla 1.

Valinnaisina opintoina instrumenttikohtaisten pajaviikkojen tarjonta, kuoro, mahdolliset projektit.

Taso 2: Tavoitteet ja Taitonäyte

opiskeluaika 1–3 vuotta

Opiskelun tavoitteet

- Soittoasennot ovat luontevia
- Soittimen käsittelyn perusasiat ovat tulleet tutummiksi ja dynamiikan käyttö, artikulaatio ja äänenmuodostus ovat monipuolistuneet
- Harjoitellaan opettajan ohjeiden mukaan
- Nuotinluku sujuvaa soitettujen asteikkojen alueella, duuri ja molli (2#-2b)
- Ohjelmisto on laajentunut ja monipuolistunut
- Yhteissoitto: jatkuu ryhmässä ja /tai orkesterissa

Taitonäyte

Esitetään

- Kaksi kappaletta
- Vaihtoehtoisesti toinen kappaleista voi olla moniäänisessä kappaleessa oma, ylin stemma.
- 1 etydi yleisölle esim. luokkatunnilla
- Omaksumistehtävä/prima vista omalle opettajalle
- Asteikot omalle opettajalle

Taso 3

Tasolla 3 pääinstrumentin lisäksi oppilaan opintopolkuun kuuluvat erilliset MUHA-opinnot sekä orkesterisoittajilla orkesteri.

Valinnaisina opintoina musiikin hahmotusaineiden valikosta tasojen 3 ja 4 kurssit, kuoro ja mahdolliset projektit.

Taso 3: Tavoitteet ja Taitonäyte

opiskeluaika 1–3 vuotta

Opiskelun tavoitteet

- Havainnoi ja tarvittaessa osaa korjata soittoasentoa
- Rekisteri laajenee käsittämään soittimen luonnollisen rekisterin
- Harjoittelurutiinit ovat vakiintuneet; osataan soveltaa ohjeita kotiharjoittelussa
- Kuunnellaan intonaatiota ja reagoidaan siihen
- Artikulaatio on monipuolistunut
- Tutustutaan transponointiin
- Ohjelmistoon voi lisätä 2- tai useampiosaisia kappaleita
- Duuri- ja harmoniset molliasteikot koko soittimen alueelta (4#-4b)
- Yhteissoitto jatkuu

Taitonäyte

Esitetään

- kolme erityylistä kappaletta, joista yksi voi olla moniosainen tai soolo kappale
- 1 etydi yleisölle esim. luokkatunnilla
- Omaksumistehtävä/prima vista omalle opettajalle
- Asteikot omalle opettajalle

Taso 4

Taso 4 päättää perustason opinnot. Tason 4 taitotaso pyrkii rakentamaan palkitsevan ja omaehtoisen musiikin harrastamisen pohjaa, joka tukee musiikillisen kokonaisuuden hahmottamista (rakenteet, tyylit, musiikin historia ja niiden yhteys esitettäviin/ kuunneltaviin teoksiin)

Hyvän osaamisen kriteeristö: Koko oppilaitoksen OPS

Tämän jälkeen musisointitaitoja syvennetään tasoilla 5 ja 6.

Taso 4: Tavoitteet ja Taitonäyte

opiskeluaika 1–4 vuotta

Opiskelun tavoitteet

- Havainnoi ja tarvittaessa osaa korjata soittoasentoa
- Tutustutaan altissimorekisteriin
- Harjoittelu itsenäistä
- Kuuntelee ja osaa korjata intonaatiota
- Ohjelmistoon lisätään moniosaisia kappaleita
- Duuri-, harmonisten ja melodisten molliasteikkojen (6#, 6b) lisäksi soitetaan asteikkojen V7 sointu ja kromaattinen asteikko
- Hallitsee ja jaksaa soittaa laajempia kokonaisuuksia
- Yhteissoitto jatkuu

Taitonäyte

Esitetään

- Neljä erityylistä kappaletta, joista yksi voi olla moniosainen tai soolo kappale
- 2 etydiä yleisölle esim. luokkatunnilla
- Omaksumistehtävä/prima vista omalle opettajalle
- Asteikot omalle opettajalle

Syventävät
opinnot

Syventävät opinnot

Tasolla 5

Oppilaan omien tavoitteiden asettaminen;

Pohditaan omaa ajankäyttöä ja tavoitteita ennen kuin varsinaiset opinnot aloitetaan.

oppilas suunnittelee yhdessä opettajiensa kanssa opintojensa tavoitteet ja luo kurssisuunnitelman tasoille 5 ja 6.

Tasolla 6

Toteutetaan päättötyö ja arvioidaan tavoitteiden toteutumista.

Itsearviointi on oleellinen osa prosessia.

Lisäksi opettajatiimi arvioi tavoitteiden toteutumista.

Musiikin laajan oppimäärän opinnot päättyvät tason 6 jälkeen päättötodistuksen saamiseen.

Tasot 5 ja 6

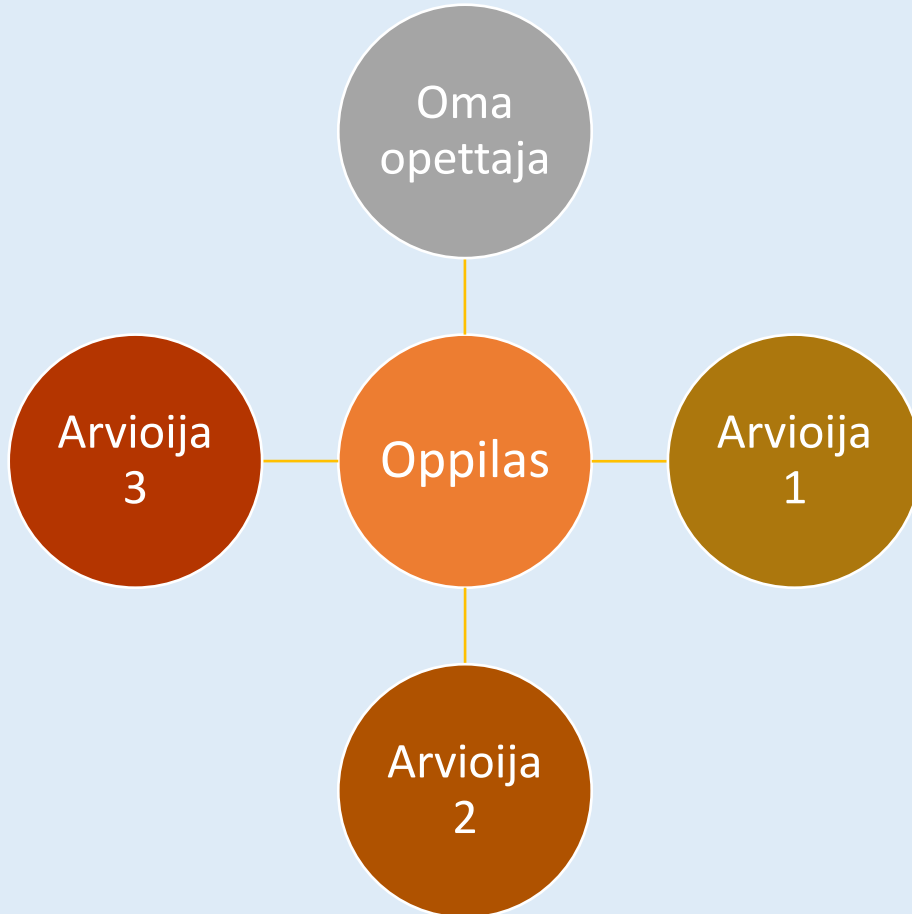
Taso 5

- Opiskellaan pääainetta ja tarpeellinen määrä tukiaineita, yhteissoittoa, projekteja ym.
- Moderatolinjalla pääaineen lisäksi opiskellaan vähintään kaksi musiikin hahmotuksen kurssia
- Accelerandolinjalla opiskellaan pääaineen lisäksi vähintään neljä musiikin hahmotusaineiden kurssia

Taso 6

- Oppilas ja oma opettaja suunnittelevat yhdessä lopputyötä, joka kuvastaa oppilaan omaa musiikillista ja taiteellista kiinnostusta, sekä sen toteutusta
- Kokonaisuus voi olla soiva portfolio, monitaiteellinen esitys, solistinen esiintyminen tai yhdistelmä edellisistä

Arviointi

- Oppilaan itsearviointi
  - Päätötodistusvaiheessa oppilas arvioi omien asettamiensa tavoitteiden toteutumista
- Arviointiryhmä
  - Ryhmä käy oppilaan kanssa vuorovaikutteista keskustelua lopputyön jälkeen tavoitesuunnitelman itsearvioinnin ja lopputyön pohjalta
- Päätötodistukseen tulee sanallinen arvio koko opintopolusta